

نظر

جبهه ملی ایران

درباره

شوراها و مجلس خبرگان

مجلس خبرگان

باید در تصمیمات خود بطور اساسی تجدید نظر کنند

۲ بان ۱۳۵۸

- مسئله شوراها - مجلس خبرگان
- نخستین پیشنهاد برای تشکیل شوراها
- پیشنهاد مجاهد کبیر حضرت آیه‌الله طالقانی
- طرح جبهه ملی برای استقرار حاکمیت ملی و تشکیل شوراها
- ایراداتی که بدولت و سایر محافل حاکمه وارد است
- بن بست در کجاست؟
- نظر جبهه ملی درباره ولایت فقیه
- چگونه استبداد مذهبی در مجلس خبرگان پایهریزی میشود
- یأس از مجلس خبرگان
- پیشنهاد تجدید نظر در تصمیمات مجلس خبرگان
- پیشنهادات جبهه ملی برای اعاده وحدت انقلابی

پیوست پیشنهادات حضرت آیه‌الله طالقانی

و جبهه ملی ایران راجع به شوراها

تشکیل جبهه ملی ایران در آبانماه ۱۳۲۸ از طرف دکتر محمد مصدق همراه گروهی از آزادیخواهان بمنظور مبارزه برای آزادی انتخابات اعلام گردید .

امروز که سی سال از نخستین اقدام سازمانی رهبر نهضت ملت ایران میگذرد نظرها هدفها و فعالیتهای جبهه ملی ایران در طول سالیان دراز مبارزه همه قلمروهای اجتماعی و سیاسی کشور را در بر گرفته است . مبارزات و پیروزیهای دکتر محمد مصدق در عرصه ملی و بین المللی اندیشه ها و طرز تفکر جبهه ملی را از فراز مرزها فراتر برد و برای اولین بار در تاریخ مبارزات ملل مشرق زمین علیه استعمار افسانه شکست ناپذیر بودن غول استعمار را به بطلان سپرد .

سی سال پیش در برخورد با مسائل آتروز ایران جبهه ملی بصورت سازمانی برای تامین آزادی انتخابات در صحنه سیاسی کشور پدیدار گردید ولی با بهره وری از سنن مبارزاتی ملت ایران والهام از هدفهای انقلاب مشروطیت و تحت تاثیر افکار و تجربههای آزادی خواهی دکتر محمد مصدق، جبهه ملی به سنگر اصلی ملت علیه استبداد و استعمار مبدل شد و امروز سرافراز از پیروزی در انقلاب بزرگ ملت بعنوان سازمانی که هدف آن تامین سعادت ملت ایران از طریق برقراری حاکمیت مردم است نهضت ملی ایران را رهبری میکند .

جبهه ملی ایران برای برقراری حاکمیت ملت و پیروزی نهائی در مبارزه علیه استبداد و استعمار تغییر بنیادی در روابط اجتماعی و سیاسی و اقتصادی موجود در جامعه را ضروری میدانند .

تاریخ چنین شهادت میدهد که هنگامی که دکتر مصدق پس از قیام تاریخی سی تیر موفق شد اختیارات قانونگذاری را بتصویب مجلس برساند شورای ده را که نمایندگان زارعین در آن اکثریت داشتند با اختیارات بسیار بوجود آورد و بدین ترتیب بر قراری پایه های دموکراسی را از برقراری چنین تاسیسی در نخستین واحد اجتماعی و اقتصادی کشور آغاز کرد .

اکنون که موضوع شوراها تمام جامعه را فرا گرفته است ما با یاد کوششهای ارزنده دکتر محمد مصدق برای برقراری دموکراسی و حکومت مردم بر مردم نشریه جبهه ملی در باره شوراها را درسی امین سال تشکیل جبهه ملی ایران منتشر میسازیم و از همه آزادیخواهان و وطن دوستان دعوت میکنیم که با استفاده از تجارب ارزنده هفتاد سال مبارزه در راه آزادی و استقلال همراه و همگام برای پیروزی این مبارزه سهمگین با آگاهی و هماهنگی و وحدت عمل اقدام کنیم .

مسئله شوراها - مجلس خبرگان پیشنهادات جبهه ملی ایران برای خروج کشور از بن‌بست کنونی

امر تشکیل شوراها که یکی از بنیادهای دموکراسی و حکومت ملت محسوب میشود و پس از پیروزی انقلاب جزو خواستهای اساسی مردم قرار گرفت اکنون بوضع اسف باری دچار شده است.

قبل از آنکه قانون تشکیل شوراها که حاوی صلاحیت و حدود اختیارات و چگونگی وظایف شوراها باشد بتصویب برسد و بدون آنکه شرایط لازم برای انجام یک انتخابات آزاد فراهم گردد تنها با تصویب لایحه قانون انتخابات شوراها اقدام بانجام انتخابات در بعضی از شهرهای کشور گردیده است. دولت انتخابات تهران و بعضی از مراکز مهم استانها را به بعد موکول کرد و در جریان کار در تعدادی از شهرها انتخابات را متوقف نمود و اکنون معلوم شده است روسای حزب جمهوری اسلامی که بعلت اشتغال در مجلس خبرگان و سایر امور مهمه مملکتی نتوانسته اند مراقبت لازم را در امر انتخابات بعمل آورند و بقراریکه شایع است در برخی نقاط افرادی خارج از تنظیمات و انتظاراتشان انتخاب شده اند حزب جمهوری اسلامی انتخابات شوراها را مخدوش اعلام داشته و دولت نیز انتخابات تعدادی از شهرها را باطل کرده است.

ما با نهایت تاسف باید اعلام کنیم که در مورد انتخابات شوراها شهر نیز همانند سایر طرحها و برنامه ها با هیاهوی زیاد و بدون بررسی و مطالعه کافی عمل شده است و بدون شک نتیجه چنین روشی ایجاد یاس و بدبینی و توسعه حالت بی تفاوتی در بسیاری از قشرهای جامعه خواهد بود.

طرح بانک اسلامی و کمیته خانه سازی امام که بعلت تبلیغات وسیع توجه و توقع و انتظار گروههای عظیمی از مردم را بخود جلب نمود و قبل از آنکه بمرحله عمل درآید منتفی گردید از نمونه های اولیه چنین اقداماتی بشمار میرود. طرح جهاد سازندگی که عناوین تبلیغاتی آن بر جنبه های عملی فزونی بسیار دارد و همچنین برنامه هائیکه برای برقراری امنیت در کردستان و حل مسائل آن سامان و اجراء طرحهای عمرانی فوری اعلام گردید و هیچیک بمرحله اجرا در نیامد از نمونه های اخیر نابسامانی هوشت حاکمه بعد از انقلاب محسوب میگردد. روشی که در برابر مسائل کردستان اتخاذ گردید و عدم موفقیت آن که از قبل بوضوح بیش بینی میشد و بصراحت اعلام گردید نگرانیهای بسیاری را در باره آینده کشور برای وطن دوستان و فرزندان آگاه این آب و خاک بوجود آورده است.

شورای مخفی انقلاب و مسئولان عمده دولت و سایر مصادر و متصدیان هیئت حاکمه جدید که

از عناصر مختلف مذهبی تشکیل شده اند و خود را وارثان منحصر انقلاب بزرگ ملت میدانند و بر همه امور کشور مسلط گردیده اند. عملیات فکری و ظرفیت‌ها انسانی جامعه را به یکسو زدند و اظهارات و پیشنهادات سازمانها و گروههای اجتماعی و صاحبان نظران را بچیزی نهمشمرند.

نخستین پیشنهاد برای تشکیل شوراها

جبهه ملی ایران در تاریخ ۲۷ بهمن ۱۳۵۷ درست ۵ روز پس از سقوط رژیم پهلوی و پیروزی انقلاب طرحی را برای انتقال فوری قدرت سازمانهای کشوری به ملت در دوران دولت موقت انقلابی ارائه داد.

این طرح که چند ماه قبل از پیروزی انقلاب در یکی از کمیسیون‌های سیاسی جبهه ملی ایران تهیه شده بود اداره امور کشور را در دست کمیته‌ها و شوراهای محلی که از طرف طبقات و گروههای اجتماعی انتخاب میشدند قرار میداد.

شوراهای موقت بخش و شهرستان و استان که با حضور نمایندگان روحانیون طراز اول و مرکب از نمایندگان کمیته‌های بازاریان - اصناف و صاحبان مشاغل آزاد استادان و کارکنان دانشگاه - دانشجویان - فرهنگیان - کارگران - کارکنان ادارات و موسسات دولتی - عمومی و قضاوت و وکلای دادگستری تشکیل میشد اداره هر منطقه را بدست میگرفتند و تا استقرار کامل دولت انقلابی و تدوین قوانین لازم امور عمومی را تصدی میکردند.

در نامه سرگشاده‌ای که هنگام ارائه این طرح در تاریخ ۲۷ بهمن ۱۳۵۷ منتشر گردید توضیح داده شد که:

از اساسی‌ترین و فوری‌ترین وظائف دولت موقت انقلابی اقدامات مقدماتی و اولیه برای ایجاد بنیاد دموکراتیک در نظام اداری و کشوری میباشد.

نظام سابق استبدادی نه تنها ماهیت و محتوی ضد مردمی داشت بلکه از نظر شکل سازمانی و روش عملی نیز غیر دموکراتیک بشمار میرفت.

اقدامات دولت موقت انقلابی برای استقرار قدرت نمیتواند در چارچوب پوش‌ها و عملکرد نظام محمد رضا پهلوی انجام گیرد.

در دوران مبارزات انقلابی کمیته‌های حفاظت ملی در اغلب محلات و مناطق تهران و سایر شهرهای کشور تشکیل گردید. این کمیته‌ها که بصورت هسته‌های موثری برای تنظیم مبارزات خلق در سطح توده مردم عمل کردند در جهت افزایش نیروی مقاومت عمومی و حفظ امنیت محلات و حراست از دارائی و اموال مردم و تعاون اجتماعی و رفع مشکلات مربوطه تامین آذوقه و سوخت اقدامات اساسی و چشمگیری بعمل آوردند.

پیشنهاد میشود این کمیته‌ها رسمیت پیدا کنند و هم از جهت ترکیب اعضا و هم از نظر انجام وظایف توسعه و وسعت بیشتری یابند بنحویکه کلیه افراد ساکن هر محل

در انتخابات مسئولان کمیته‌های محلی مشارکت نمایند .
علاوه بر این تا هنگام تشکیل مجلس ملی و تنظیم و تصویب قانون انتخابات انجمن
ها و شوراهای شهری ، باید شوراهای منطقی بنام شوراهای بخش و شهرستان و
استان تشکیل شود و در انتخاب استانداران و فرمانداران و بخشداران و همچنین
اداره شهرها و مناطق مشارکت مستقیم داشته باشند . از نظر فوریت امر طرح موقتی
که از چندی پیش تهیه شده به پیوست این گزارش ارائه میشود تا بلافاصله از طرف
افراد با صلاحیت مورد بررسی نهائی قرار گیرد و با اجرا در آید .

در صورتیکه این طرح و یا هر طرح مشابه دیگری که هدف های مندرج در طرح
پیشنهادی را در برگیرد بفوریت از طرف دولت اعلام و اجرا نشود عواقب وخیمی
برای مرحله فعلی انقلاب در بر خواهد داشت و کوشش برای ایجاد بنیادهای
دموکراتیک و برقراری آرامش در کشور با مشکلات بسیار جدی مواجه خواهد گردید .
ولی متأسفانه تا تاریخ نهم اردیبهشت ۱۳۵۸ اثری از تصمیم و عکس العمل دولت راجع به
تشکیل شوراها ملاحظه نشد . در این تاریخ نامه وزارت کشور بعنوان وزیرشاور در امور طرحهای
انقلابی همراه طرحی که از طرف یکی از محققان راجع به شوراهای شهر تهیه و در تاریخ سوم اسفند
به وزیر کشور تسلیم شده بود انتشار یافت .

علاوه بر این وزارت کشور در همین تاریخ آئین نامه تشکیل شوراهای شهر را که در روز ۲۲
اسفند سال گذشته طی دستورالعملی به استانداریهای کشور ابلاغ کرده بود انتشار داد . در آئین
نامه وزارت کشور پیش بینی شده بود که در مرکز هر استان و هر شهرستان شورای موقتی با شرکت
نمایندگان گروههای مختلف مردم تشکیل گردد . نحوه تشکیل این شورا با تفاوت هائی همانند طرح
پیشنهادی جبهه ملی بود و اعضاء شوراها از روحانیون و نمایندگان طبقات مردم در نظر گرفته
شده بود .

در این آئین نامه وظیفه شوراها بشرح زیر تعیین میگردد .
این شوراهای موقت با توجه به اصول و نهادهای انقلاب اسلامی ، در مورد برنامه
های عمرانی و سازندگی و استقرار نظم انقلابی ، مورد مشورت قرار گرفته و طرحهای
سازندمائی که به آن شورا توسط نمایندگان و یا متخصصین موظف و یا افراد صاحب
نظر ارائه خواهد شد مورد بررسی قرار خواهد داد و نظریه شورا به آن استانداری
برای انعکاس بدولت موقت انقلاب اسلامی اعلام خواهد شد .

گرچه در آئین نامه وزارت کشور تشکیل شوراها محدود به مراکز استانها و شهرستانها شده و
وظیفه شوراها به مشورت و نظارت در امور محدود شده بود و از این جهات و بعضی جهات دیگر
با طرح پیشنهادی جبهه ملی تفاوت اساسی داشت ولی در صورتیکه آئین نامه وزارت کشور در مورد
تشکیل شوراها شهر در همان تاریخ ابلاغ یعنی ۲۲ اسفند بموقع اجرا گذاشته میشد و مراکز انتخابی
در نقاط مهم کشور بوجود میآمد چه بسا اوضاع کشور در مسیر مناسب تری جریان مییافت و انقلاب

بزرگ اینچنین به بیراهه کشیده نمیشد . ولی دولت نه در تاریخ انتشار آئین نامه و نه پس از آن هیچگاه اعلام نکرده چرا آئین نامه وزارت کشور درباره تشکیل شوراهای شهر بمرحله اجرا در نیامده است .

آیا محافل مذهبی که تشکیل شوراهای انتخابی مردم را مانع تسلط خویش بر امور کشور می دانستند جلوی اجرای آئین نامه وزارت کشور را گرفته اند ؟

آیا عوامل قدرت طلب که در صدد برقراری حکومت قشر — مذهبی بوده اند با فشاری که دائم بر دولت وارد میساختند مانع شدند که دولت قدرت را به ملت منتقل کند و نیروی مردم را جانشین سازمان حکومتی رژیم شاه نماید !

آقای مهندس بازرگان در مصاحبه ای که با اوریا نافالاجی مخبر و محقق ایتالیائی بعمل آورده اند و در روزنامه اطلاعات مورخ ۲۲ مهرماه ۱۳۵۸ منتشر شده است در برابر بکر : از سئالات شما، السما به این سئالات و سئالات نظیر آن نیز پاسخ داده اند :

استبداد روحانیون خشمگینی که بنام عمل میکنند و مستقیماً " و یا بطور غیر مستقیم دادگاههای انقلاب ، کمیته های انقلاب و پاسداران انقلاب در دست آنهاست و تنها یک دولت ضعیف سنگر غیرمذهبیون است . تمام اینها نشان دهنده اینست که در ایران جایی برای غیرمذهبیون نیست . شما برای ایران اینرا میخواستید آقای بازرگان ؟

آقای مهندس بازرگان جواب میدهد :

نه ، و ، حتی اگر باعث تعجب شما نشود میگویم که امام خمینی هم اینرا نمیخواستند و نه حتی اطرافیان ایشان . من از همان ملاقات معروف ما در پاریس اینرا فهمیدم ایشان همه چیز میخواستند مگر اینکه روحانیون قدرت را در دست گیرند . چون اگر غیر از این بود که من نخست وزیری را قبول نمیگردم .

با وجودیکه خودم مردی هستم خیلی مذهبی و معتقد ولی همیشه علاقه من بمردا نی چون مرحوم آیه الله طالقانی است . او همیشه میگفت که دین زوری یک دین با ارزشی نیست . همین مرحوم آیه الله طالقانی کتابی از آیه الله نائینی در ۲۵ سال پیش ترجمه کرده که یکی از کتابهای مورد علاقه من است .

در این کتاب شرح میدهد که دو نوع استبداد هست که انسان همیشه باید با آن مبارزه کند . یکی استبداد پادشاهان و دیگر استبداد مذهبی . اشکال اینجاست که بعد از انقلاب اتفاقی افتاد ناگهانی و غیر قابل پیش بینی و آن اتفاق اینست که روحانیون بطور غیر منتظره کشور را در دست گرفتند .

فلاجی — منظورتان اینست که در انقلاب نوعی کودتا کردند ؟

بازرگان — نه دقیقاً ، چونکه انقلاب برای اسلام و بر طبق موازین اسلامی انجام گرفت .

و روحانیت هم رل اساسی و نهائی را داشت. من میخواستم بگویم که حاکمیت روحانیون درست در لحظه‌ای که میبایست آنها جایشان را با غیر روحانیون عوض کنند اتفاق افتاد. این تقصیر غیر روحانیون است. اگر ما که متعلق به نهضت آزادی هستیم، یعنی کسانی که به خداوند و اسلام عقیده دارند ولی غیر از قشر روحانی هستیم. اگر کمی مواظب بودیم اگر عوض غفلت کردن مانند یک حزب رفتار میکردیم این مشکلات پیش نمی‌آمد. بله میتوانستیم از این موضوع جلوگیری کنیم. آنقدر در گیر و غرق در مسائل مملکت و عادی کردن کشور و جلوگیری از تجاوزات بودیم که اصلاً " نفهمیدیم که قافیه را باختیم. علاوه تمام احزاب اسلامی بعد از انقلاب در خواب بودند. از احزاب چپ هم حرفی نمی‌زنیم چون آنها در ایران هیچگاه نتوانسته‌اند توده‌ها را به خود جذب کنند و همیشه در حاشیه حقایق اوضاع مانده‌اند. بله، میشود گفت که مقصر بی شک غیر روحانیون بودند که روحانیت توانست مواضع را در دست بگیرد و باید بگویم که روحانیت چنین خیالی را نمیکرد. روحانیون بسادگی از فرصتی که تاریخ به آنها داد استفاده کردند یعنی پر کردن خلأیی که ما آنرا خالی گذاشتیم و در بعضی موارد باید بگویم که بخوبی جانشین ما شدند روحانیون با ارزش و جوان افرادی خیلی روشن و فعال و مترقی؛ افرادی که سال‌ها بر ضد شاه مبارزه کرده‌اند، ولی در عوض در بعضی موارد جانشینان بسیار بدی هستند.

ما در اینجا نمی‌خواهیم به بحث در باره اظهارات مهندس بازرگان بپردازیم، این امر را باید بوقت مناسب دیگری موکول کنیم، فقط لازم است به این نکته اساسی توجه کنیم که هر گاه به زعم ایشان تمام احزاب اسلامی بعد از انقلاب در خواب بودند و خیلی‌ها نیز غفلت کردند جبهه ملی ایران بیدار و آگاه بود و در موقع خود دولت را بمسئولیت سنگینی که در شرایط بعد از انقلاب با آن مواجه گردید متوجه کرد. بسیاری از شخصیت‌های مذهبی و اجتماعی و گروه‌های سیاسی نیز به موقع خود بوظیفه اجتماعی خود در این مورد اقدام کردند.

جبهه ملی ایران در بیانیه‌ای که همراه طرح انتقال فوری قدرت به ملت در تاریخ ۲۷ بهمن‌ماه ۱۳۵۷ انتشار داد صریحاً " اعلام داشت :

کلیه گروه‌ها و سازمان‌ها حائیکه در این انقلاب بزرگ مشارکت داشته‌اند باید بنحوی در دولت موقت انقلاب و سازمان‌های لشکری و کشوری و اجرائی و دیگر نهادهای انقلابی و دموکراتیک مورد نیاز شرکت موثر داشته باشند تا برنامه‌های دولت انقلاب با توافق و حمایت همه نیروهای انقلابی تنظیم و اجرا شود. و در نتیجه دولت وحدت ملی بمعنای واقعی که نمودار جامعیت نهضت انقلابی ایران باشد بوجود آید و حمایت همه نیروهای انقلابی و اجتماعی را در جهت به ثمر رساندن برنامه‌های انقلابی دولت موقت بدست آورد.

جناب آقای مهندس بازرگان در قسمتی از نطق دانشگاه تهران در تاریخ جمعه

۵۷/۱۱/۲۰ و همچنین در نطق روز چهارشنبه ۲۵ بهمن ماه در صدای انقلاب مطالبی در مورد صبر و تحمل مردم اظهار داشتند که در همه حال مورد تأیید همه قشرها و نیروهای انقلابی و اجتماعی قرار نگرفت و موجب طرح بحث و گفتگوهای نامتناسبی گردید.

سرعت در اتخاذ تصمیم و فوریت اجرا از مهمترین خصوصیات دوران انقلاب محسوب میشود. دعوت مردم و نیروهای انقلابی به صبر و حوصله و اصرار برای تحمل و گذشت زمان نمیتواند با شرایط انقلاب بخصوص انقلاب عظیمی نظیر انقلاب بزرگ ملت ایران متناسب باشد و این بیان در بعضی از قشرهای پیشرو و آگاه انقلابی تأثیر منفی بجای میگذارد. گرچه دولت موقت فعلی را افرادی مومن و پرهیزکار تشکیل داده اند که از نظر صلاحیت شخصی مورد تأیید و حمایت میباشند ولی هر گاه دولت موقت انقلابی از نمایندگان فعال و شایسته کلیه نیروهای انقلابی تشکیل شود موجب مشارکت مستقیم کلیه قشرهای انقلاب در رویا روتی با مشکلات میگردد و در نتیجه یافتن راه حل مناسب و انجام اقدامات اولیه در همه شئون با مشارکت همگان آسان خواهد شد و از وقوع اشتباهات جلوگیری خواهد گردید و کلیه نیروها در مسئولیت خطیر انقلابی سهم خواهد کرد و احتیاجی به دعوت مردم به صبر و تحمل نخواهد بود و کاربرد انقلابی دولت در مواجهه با مسائل خاص این دوره از تاریخ ملت ما افزایش چشم گیر خواهد یافت.

ولی دولت باین نظرها و پیشنهادها توجه ننمود و روشی که در پیش گرفت موجب ایجاد قدرت و نفوذ بیشتر و در نتیجه تسلط قشر مذهبی بر امور مختلف گردید و حتی هنگامیکه حضرت آیه الله طالقانی قدم به پیش گذاشت و طرحی برای اداره امور بوسیله مردم از طریق شوراهای ارائه داد و اساس این طرح مورد تأیید آقای مهندس بازرگان نیز قرار گرفت، هیچگونه اقدام عملی برای تکمیل و تصویب و طرح مزبور بعمل نیا مد.

پیشنهاد مجاهد کبیر حضرت آیه الله طالقانی:

طرح پیشنهادی آیه الله طالقانی پراکنده در محلی در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ۱۳۵۸ منتشر گردید و مورد استقبال گروهها و قشرهای اجتماعی واقع شد. بموجب طرح مزبور بمنظور مشارکت مردم هر ناحیه در اداره امور عمومی و رعایت مقتضیات تاریخی و جغرافیائی و مذهبی شهرها و استانهای کشور و اتخاذ تدابیر در حفظ و اشاعه فرهنگ و زبان و سنن بومی و قومی شورای ده و بخش و شهر و شهرستان و استان بر مبنای تقسیم جغرافیائی و سیاسی که در قوانین معین است در سراسر کشور تشکیل میشود.

آقای مهندس بازرگان نخست وزیر نیز در همان تاریخ در بهامی که از طریق رادیو و تلویزیون

برای ملت فرستادند اصل تشکیل انجمن ها و یا شوراهای محلی را بشرح زیر مورد تأیید قرار دادند :

حالا اگر ما انقلاب ضد استبداد کردیم بلید عمل ما عمل استبدادی نباشد. درست در جهت عکس باشد . یعنی ما باید حاکمیت را و امور و اختیار و مسئولیت و ابتکار را تا آنجا که میتوانیم برگردانیم به خود ملت . و برای گام برداشتن به سوی این نیت ، باید به خود کفایی استانها توجه کرد بطوریکه هر دستوری هر امری از مرکز صادر نشود بلکه مردم کارشان را خودشان انجام بدهند تا آنجا که کار در سطح عمومی است و تا آنجائی که جنبه محلی دارد ، در هر ولایتی و هر جائی مثل خراسان ، آذربایجان ، کردستان ، بلوچستان فارس لااقل در امور مربوط بخودشان مانند امور عمرانی ، امور شهرداری ، آب ، برق ، فرهنگ ، تاحدود متوسطه و امور انتظامی و اینها باختیار خودشان باشد . خودشان بهتر تشخیص میدهند که چه کسی برای شهر داری خوب است ، چه کسی برای فرمانداری خوب است ، چه کسی برای مدیریت مدرسه خوب است ، خودشان اینها را اداره بکنند و این طرحی است که البته در شورای طرحهای انقلاب مورد بحث است و امیدواریم شاید اگر زودتر بتوانیم حتی قبل از مجلس موسسان تا آنجا که ممکن است این انجمن ها یا شوراهای محلی در سطح استان انجام بشود و تجربه هم که شده در بیاید و مسلم وقتی اینطور باشد کار هم ارزان هم بهتر و هم راحت تر میشود چه برای مردم چه برای دولت .

ولی این وعده دولت نیز جنبه عملی پیدا نکرد و حتی در پیش نویس قانون اساسی که از طرف دولت تنظیم و منتشر گردید تنها به قبول اصل شوراهای آنها برای نظارت در امور اکتفا گردید بموجب اصل ۷۴ پیش نویس قانون اساسی که عینا نقل میشود : برای تأمین هرچه سریعتر رفاه عمومی و پیشبرد .

اصلاحات بهداشتی ، آموزشی ، فرهنگی و اقتصادی با توجه بمقتضیات بومی و جلب همکاری مردم در این مقاصد اداره امور هر روستا . بخش ، شهر ، شهرستان یا استان بانظارت شورائی بنام شورای ده ، بخش ، شهر ، شهرستان یا استان که اعضای آنرا مردم همان محل انتخاب میکنند صورت میگیرد . حدود اختیارات و عمل و نحوه نظارت شوراهای مذکور و سلسله مراتب آنها را که باید رعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و تابعیت حکومت مرکزی باشد قانون تعیین میکند .

چنانکه ملاحظه میشود در اصل پیشنهادی دولت بر خلاف پیشنهاد جبهه ملی که در تاریخ ۱۳۵۷/۱۱/۲۷ ارائه گردید و بدون توجه به طرحی که از طرف گروهی از صاحب نظران تهیه و مورد قبول حضرت آیه الله طالقانی قرار گرفت در تاریخ ۱۳۵۸/۲/۲۰ منتشر شد و حتی برخلاف اظهارات آقای مهندس بازرگان که در همین تاریخ انتشار یافت تشکیل شوراهای بمنظور نظارت برای پیشرفت مورد قبول قرار گرفته است نه برای اداره و تصدی امور محلی و منطقی .

طرح جبهه ملی برای استقرار حاکمیت ملی و تشکیل شوراها

بنظر جبهه ملی ایران نظام شورائی باید بنیاد سازمان جدید کشور را تشکیل دهد. این نظام باید بنحوی برقرار شود که موجب دخالت عملی مردم در امور مختلف گردد و کارها کشور بدست آنها سپرده شود. تشکیل شوراها نباید جنبه تبلیغاتی داشته و بعنوان یک ظاهر بدون محتوی قوانین و مقررات کشور را تزئین نماید.

بنظر جبهه ملی ایران نظام شورائی در صورتی میتواند نیازهای این دوره از تاریخ میهن ما را برآورده سازد که با توجه به هدف های زیر تدوین و بموقع اجرا گذاشته شود.

۱- استقرار حاکمیت ملی و برقراری حکومت مردم بر مردم تنها از طریق تشکیل مجلس شورایملی و انتخاب دولت مورد اعتماد جامعه میسر نمیباشد. مجلس شورایملی و دولت ملی فقط میتوانند مسائل کلی و امور مهم و مشترک جامعه را مورد نظر قرار دهند و با توجه به تنوع و پیچیدگی موضوعاتی که در برابر آنها قرار میگیرد عملاً " قادر نخواهند بود که تمام مشکلات و نابسامانیهای مناطق و نقاط مختلف را شناسائی نموده و تصمیمات مناسب اتخاذ نمایند.

تشکیل شوراهای محلی با اختیارات لازم موجب میشود که مردم بطور مستقیم امور مربوط به زندگی خود را در دست گیرند و با توجه به شرایط و مقتضیات و سنن و آداب و رسوم منطقه‌ای راه حلهای مورد علاقه را پیدا و اجرا نمایند.

۲- چون مردم متصدیان اصلی را در هر محل انتخاب میکنند ناگزیر کارهای آنها را زیر نظر میگیرند و با آنان همکاری و تشریک مساعی مینمایند و در طول زمان به تمام امکانات و مقدرات و همچنین مشکلات و معضلات اطلاع و آگاهی مینمایند و این امر از یک طرف موجب پیشرفت بیشتر برنامهها و طرحها میگردد و از طرف دیگر از ایجاد تضاد و دوگانگی بین توده مردم و دستگاه حکومتی جلوگیری مینماید و بررور وحدت و همبستگی بین ملت و هئیت حاکمه بوجود میآورد و قدرت دفاعی کشور را افزایش میدهد.

۳- شرکت مردم نواحی مختلف در انتخابات مجلس شورایملی و گزینش نمایندگان هر چهار سال یکبار برای اعزام به مرکز کشور حتی در صورتیکه تمام شرایط آزادی انتخابات وجود داشته باشد بدون تشکیل شوراهای محلی نمیتواند یک انتخابات آگاهانه و سالم تلقی شود. قشرهای مختلف مردم که در نقاط دور دست و یا حتی نزدیک زندگی میکنند نمیتوانند از کلیه اقدامات نماینده خود در مجلس مطلع شوند و شخصیت وی را بطور کامل بشناسند و اعمال او را ارزیابی نمایند. تنها از طریق تشکیل شوراها و شرکت مردم در انتخابات متعدد و انتخاب نمایندگان و متصدیان و مسئولان محلی و نظارت در اعمال آنها است که بررور شناسائی کامل نسبت به اشخاص در هر منطقه انجام میشود و شخصیت های اجتماعی به تعداد زیاد در سطح کشور بوجود میآیند و در موقع انتخابات مجلس شورایملی و یا هنگام تعیین نمایندگان و بخشداران و یا در هر انتخابات عمومی دیگر مردم با آگاهی که قبلاً " در محل نسبت به افراد پیدا کرده اند و با شناسائی سوابق

و آرزو ها و بطور کلی شخصیت کاندیدا ها ایشان را انتخاب مینمایند .
بدین ترتیب تشکیل شوراهای در سراسر کشور و تصدی مردم بطور مستقیم بر امور خود موجب
میشود که تربیت دموکراسی ایجاد گردد و مردم باشوق و علاقه در کلیه کارها مشارکت نمایند و
امور حکومت را متعلق بخود بدانند و دموکراسی در اعماق جامعه رسوخ یابد و حکومت مردم بر مردم
بمعنی واقعی تحقق پیدا کند . با توجه باین دلایل جبهه ملی ایران در طرحی که بعنوان اصلاح
پیش نویس قانون اساسی تهیه کرد بجای اصل ۷۴ پیشنهادی دولت اقدام به تنظیم ۱۱ اصل جدید
بعنوان شوراهای منطقمای و اداره امور محلی نمود .

هنگام تنظیم این اصول طرح پیشنهادی حضرت آیتالله طالقانی و کلیه طرحها و پیشنهاد
هائیکه تا آن زمان مطرح و ارائه گردیده بود مورد مطالعه قرار گرفت . در طرح اصلاحی جبهه ملی
راجع به شوراهای اصول انتخابات شوراهای و نحوه انتخاب دهداران و بخشداران و شهرداران و
فرمانداران و حدود وظایف و اختیارات و چگونگی ارتباط آنها با حکومت مرکزی و قوه قانونگذاری و
تشخیصی و تفکیک صلاحیت ها بطور روشن و صریح معین و ذکر شده است .

طرح جبهه ملی راجع به نظام شوراهای به ترتیبی تدوین گردیده که از طرفی حق تصمیم گیری
و انتخاب مسئولان و اجرای تصمیمات مربوط به هر منطقه در اختیار مردم آن منطبق قرار گیرد و از
طرف دیگر قدرت حکومت ملی برای حفظ وحدت ملی و تمامیت ارضی و دفاع از استقلال کشور
تثبیت و تقویت گردد . ما معتقدیم که حفظ استقلال و وحدت ملی و دفاع از تمامیت ارضی کشور
نباید عناوینی باشند که دموکراسی را تعطیل و یا محدود نموده و موانعی در راه سپردن امور مردم
بدست مردم ایجاد نمایند و در عین حال معتقدیم که شوراهای محلی و اختیارات منطقمای و بسط
دموکراسی و آزادیها نباید بگونه ای باشد که مورد سوء استفاده عناصر ناباب قرار گیرد و بنحوی از
انحاء به استقلال و تمامیت ارضی و وحدت ملی خدشه وارد آورد .

و بهمین دلیل اصول تلظر بر اساس شوراهای یک امر مربوط به حقوق اساسی بوده و باید در
نانون اساسی بطور وضوح و بدون ابهام تدوین و تصریح گردد تا هم به انتظارات و خواستهای ملی
که در یک انقلاب عظیم از خون و آتش بیرون آمده است پاسخ مناسب داده شود و هم از سوء استفاده
های احتمالی در اوضاع و احوال بعدی جلوگیری بعمل آید .

ایراداتی که بدولت و سایر محافل حاکمه وارد است

ایراد اساسی که بدولت وارد است اینست که وزارت کشور قبل از معلوم شدن وظایف و حدود
و اختیارات و صلاحیت شوراهای اقدام به تنظیم و تصویب قانون انتخابات شوراهای نموده است و با
هیاهو و تبلیغاتی که در شان یک حکومت انقلابی نمیشود انتخابات را بطور نیم بند آنهم دریک
سوم از شهرهای کشور اعلام کرده و انجام داده است . هرگاه متصدیان مربوطه به کمترین مسائل
حقوقی و قانونی و اجتماعی آشنائی داشتند بخود اجازه نمیدادند که قبل از تصویب قانون شوراهای
قانون انتخابات شوراهای را تصویب و اجرا نمایند . اصولاً هیچ نمایندگی و وکالتی نمیتواند تحقق
پیدا کند قبل از آنکه موضوع نمایندگی و وظایف و اختیارات آن معلوم و روشن باشد .

به نحوه انتخابات نیز ایرادات اساسی وارد است . مدت نام نویسی برای کاندیداها فاصله بین اعلام دأرطلبی و شروع انتخابات بهیچوجه کافی برای اجرای برنامه‌های انتخاباتی نبوده است .

صرفنظر از این ایرادات اولیه اصولاً " جو حاکم بر کشور و نحوه عمل عوامل دولتی و قدرتهای قشری مذهبی اجازه فعالیت برای انجام یک انتخابات آزاد را نمیدهد .

حضرت آیه الله العظمی شریعتمداری در یک مصاحبه با خبرنگاری پارس که در روزنامه اطلاعات ۲۶ مهر ماه منتشر شد فرموده اند " بر اساس شکایاتی که بما رسیده اینها اسماً" میگویند که انتخابات آزاد است ولی مقدمات کار را طوری فراهم میکنند که فقط یک گروه آزاد باشد " امروز سانسور بطور کامل بر رادیو و تلویزیون حکومت میکند . روزنامه های کثیرالانتشار در نظارت عناصر مذهبی هستند و شخصیت ها و گروههای سیاسی و اجتماع . برای بیان عقاید و افکار خود در معرض محدودیت ها رتهدیدات بسیاری میباشد .

جبهه ملی ایران معتقد است انجام هر گونه انتخابات قبل از ایجاد محیط مناسب و جو آزاد در کشور یک انتخابات سالم و آزاد تلقی نمیشود و نمیتواند چاره‌ای برای مشکلات اجتماع امروز ما باشد . تا زمانیکه مقررات شوراها به نحوی که جوابگوی احتیاجات و انتظارات جامعه باشد تهیه و تصویب نشود و اوضاع سیاسی کشور آماده یک فعالیت آزاد انتخاباتی نگردد انجام انتخابات جز آنکه بر آشفنگی اوضاع بیافزاید نتیجه دیگری در بر نخواهد داشت .

بنظر جبهه ملی ایران محیط مناسب و جو آزاد در کشور بوجود نخواهد آمد مگر آنکه قشر مذهبی صاحب قدرت و رهبران روحانی و سایر عوامل هیئت حاکمه جدید روش خود را در برخورد با مسائل مختلف مملکتی بطور اساسی تغییر دهند . این تغییر باید در دو قسمت انجام گیرد . نخست آنکه سانسور از رادیو و تلویزیون و مطبوعات برداشته شود و در وسائل ارتباط جمعی هیچ گروه و جمعیت سیاسی را بر دیگری ترجیح ندهند و مطبوعات آزادی خود را باز یابند ربه نظر ها و پیشنهادات شخصیت ها و افراد صاحب نظر و جمعیت ها و احزاب توجه نمایند . دیگر آنکه با قراری آزادیهای فردی و اجتماعی و احترام به حقوق ملت مقدمات لازم را برای تدوین قانون اساسی مترقی فراهم آورند . کسانیکه بکار تدوین قانون اساسی میپردازند باید توجه کنند که در دنیای متلاطم امروز قانون اساسی باید زنجیر اتصال و خط وحدت قشرهای مختلف ملت ما باشد و سازمان حکومتی مترقی متناسب با احتیاجات زمان را بوجود آورد و استقرار حاکمیت ملت را از نظر قانونی تضمین نماید .

ولی متأسفانه مجلسی که بکار تدوین قانون اساسی پرداخته است و نام واقعی آن مشخص نمی باشد نه باین مسائل و نه بمسائل دیگری که منجر به برقراری حاکمیت ملت میشود پرداخته است دولت بطور رسمی این مجلس را مجلس بررسی نهائی قانون اساسی نام نهاد و اعلام داشت که این مجلس با توجه به پیش نویس قانون اساسی و پیشنهاداتی که رسیده است طرح پیشنهادی را بطور نهائی بررسی خواهد کرد و انتخابات مجلس را برای همین منظور انجام داد ولی این مجلس

عملاً " به این اعلام های رسمی توجه نکرد و برای برقراری قدرت روحانیون و تسلط قانونی افراد متعصب و قشری مذهبی اقدام کرده است و بهمین دلیل در روزنامه ها و بین مردم وحتى در محافل رسمی و عمومی نام مجلس خبرگان را بخود گرفته است همان نامی که قبل از تشکیل قرار بود به مجمی از نمایندگان انتصابی قشرهای مذهبی داده شود و بهر حال این مجلس دارای هز عنوان و نامی باشد نمیتواند مجلس موسسان تلقی شود مجلسی که طبق عرف قانون گذاری و با توجه به انتظارات مردم باید به تدوین قانون اساسی متناسب با نیازهای جامعه و مقتضیات زمان کنونی بپردازد . به همین دلیل مجلس خبرگان تاکنون نتوانسته و با نخواستگی که مقررات مربوط به تشکیل شوراها و اختیارات آنها را بطور روشن تنظیم کند . گردانندگان مجلس خبرگان بخوبی میدانند که حاکمیت ملی از طریق انتخابات عمومی برای تشکیل مجلس شورایی و شوراها ی محلی و منطقهای و سایر نهادهای مردمی برقرار خواهد گردید . چنانکه رهبر انقلاب قبل از پیروزی انقلاب بارها اعلام داشته بود و بعد از سقوط رژیم سابق نیز با انجام رفراندوم برای تصویب جمهوری اسلامی به این هدف اساسی جامعه عمل پوشانید . در رفراندوم برای برقراری جمهوری اسلامی رهبر انقلاب و سایر مراجع عالیقدر تقلید همه فقها و مجتهدان همانند افراد عادی بطور ساده بپای صندوق آراء رفتند و هریک جداگانه رای خویش را بصندوق انداختند . رهبر انقلاب و مراجع عالیقدر و مجتهدان با این اقدام اصل حکومت آراء عمومی و حاکمیت ملی را مورد تأیید قرار دادند و تبلیغات ضد انقلاب و دسایس دشمنان داخلی و خارجی را خنثی ساختند . رهبر انقلاب و روحانیون عالیقدر و مورد اعتماد جامعه به دنبا نشان دادند که هدفهای انقلاب بزرگ ملت تحقق خواهد یافت و وحدت کلیه قشرهای جامعه برای استقرار حکومت ناشی از اراده ملت برقرار خواهد ماند .

ولی پس از گذشت مدت زمانی این روش تغییر یافت و موضوع مجلس خبرگان و انتخابات محدود بمیان آمد که چون در نشریه های قبلی نظر جبهه ملی راجع به هریک به تفصیل بیان شده از تکرار آن خود داری میشود .

بن بست در کجاست ؟

روشی که مجلس خبرگان در مورد تنظیم اصول قانون اساسی در پیش گرفته و مجموع اصولی را که تدوین و تصویب کرده است موجب تسلط قشر مذهبی بر جامعه و برقراری استبداد دینی خواهد شد . مجلس خبرگان در عین اینکه آگاهانه در این راه قدم بر میدارد با خواست ها و انتظارات عمومی از یکطرف و شعارها و هدفهای انقلاب بزرگ که همگی خواستار حکومت ملت و برقراری آزادی و دموکراسی هستند از طرف دیگر مواجه است . وقتی مجلس خبرگان بموجب اصل پنجم بمنوان ولایت امر یک مقام عالی و رسمی و ثابتی فوق تمام مقامها و سازمانهای کشوری بوجود میآورد و اختیارات بسیار مهم برای او قائل میشود و در مواردی شوراها را با همان مشخصات جانشین چنین مقامی معین میکند در واقع اتخاذ تصمیم در امور اساسی کشور را از ملت سلب مینماید و در اختیار یک شخص و یا هیئتی قرار میدهد .

این امر چگونه می‌تواند با برقراری حکومت ناشی از اراده ملت مطابقت داشته باشد. بن بست اصلی در این است که چنین طرز تفکر و چنین مصوباتی بهر تقدیر نمی‌تواند با اصل حاکمیت ملت که در همه موارد مبتنی بر آراء آزاد و بی قید و شرط اکثریت افراد یک جامعه است موافقت داشته باشد. ما در اینجا به اشکالاتی که قبول ولایت فقیه از نظر اجرائی ممکن است با آن مواجه شود و یا تعبیرات و محدودیتها و شرایطی که از نظر مذهبی نسبت بآن وارد است و از طرف مراجع عالی قدر تقلید مطرح شده می‌پردازیم. حجة الاسلام حاج احمد خمینی ضمن مکاتباتیکه با رئیس مجلس خبرگان بعمل آوردند نیز قسمتی از مشکلات اجرائی را بیان داشتند که دلایل مندرج در نامو هم چنین اظهارات حضرت آیه الله العظمی امام خمینی که فقیه حتما "باید ایرانی باشد دلایل اصلی مربوط به توجیه ولایت فقیه را به ترتیبی که عنوان شده قابل بررسی و بحث بیشتری قرار میدهد.

نظریه جبهه ملی در باره ولایت فقیه

ما در اینجا می‌خواهیم صرفنظر از توجیهات و دلایل مذهبی به دو نکته اساسی توجه کنیم و نظر خود را در این باره بطور روشن بیان نمائیم.

اول آنکه اگر مقصود از ولایت فقیه پیروی و تبعیت از شخص والا و متقی و پرهیزگاری است که بعلم، تقوی و عدالت و رشاعت و قدرت رهبری مورد قبول جامعه قرار می‌گیرد این امر بی شک مورد قبول و تأیید همه وطن خواهان و علاقمندان به سعادت و پیشرفت جامعه میباشد. نه تنها در جامعه ایران بلکه در جوامع دیگر بکرات دیده شده که رهبران مذهبی و حتی غیر مذهبی با داشتن قسمتی از این صفات توانسته‌اند مردم را در اوضاع و احوال بسیار حاسی رهبری کنند و تأثیرات بسیار در سرنوشت جوامع بشری باقی گذارند. مهاباتا گاندی که پانصد میلیون مردم هند را علیه کشور قدرتمند استعماری آن زمان رهبری کرد و استقلال هندوستان را بدست آورد رهبر بلامنازعی بود که مقام رهبری را فوق هر نوع قانون و مقررات بدست آورد. دکتر محمد مصدق پیشوای بزرگ ملت نیز از نمونه‌های پرارزش رهبری جامعه محسوب میشود. مادر کشور خودمان رهبران مذهبی بسیاری داشتیم که تنها با یک بیان و یا یک نوشته جامعه را به حرکت در آورده‌اند و دسایس بسیاری را بنا بودی سپردمانند.

در زمان حاضر تأثیر رهبری امام خمینی در تحرک انقلابی و پیروزی انقلاب و تبعیت عموم مردم از ایشان که در تمام جهان از موارد کم نظیر بود امری نیست که هیچگاه در تاریخ جهان بفراموشی سپرده شود.

ولی آن رهبری و این تبعیت امری نبوده‌اند که از مقررات قانونی ناشی شده باشند و بعلم تنظیمات مجلس قانونگذاری بوجود آمده و یا مورد عمل قرار گرفته باشند.

در صورتیکه چنین امامت و ولایت و یا رهبری در هر زمان از نظر قانونی الزامی تلقی شود و یک امر روحانی و طبیعی که مربوط به صفات و خصوصیات یک شخص والا و مدیر و با تقوی و عالم و قبول آن از طرف عموم و یا اکثریت ملت میباشد از طریق الزامات قانونی شکل سازمان کشوری

بخود بگیرد و در واقع از مقام عالی معنوی خویش سقوط کند و به یک ترتیبات حکومتی تبدیل شود باحتمال زیاد، بسیری خواهد افتاد که ممکن است در جهتی خلاف دلایل و توجیه‌هایی که برای آن میشود سیر کند و به یک عاملی برای برقراری استبداد قشر مذهبی و جلوگیری از اعمال حاکمیت ملت مبدل گردد.

چگونه استبداد مذهبی در مجلس خبرگان پایه ریزی میشود

بن بست مجلس خبرگان در استقرار قدرت حکومت قشر مذهبی و تضاد آن با حاکمیت ملی تنها در این اصل خلاصه نمیشود. بموجب اصل ۸۰ مصوب مجلس خبرگان تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای ملی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان و تشخیص عدم تعارض آنها با قانون اساسی بر عهده همه اعضای شورای نگهبان است.

جبهه ملی ایران معتقد است که هیچیک از قوانین و مقررات کشور نباید با اسلام مغایرت داشته باشد و ترتیباتی که برای رسیدگی به عدم مغایرت لازم است باید مورد عمل قرار گیرد. ولی موقعی که رسیدگی به عدم تعارض مصوبات مجلس شورای ملی با قانون اساسی به همه اعضای شورای نگهبان واگذار میشود و شورای نگهبان از شش نفر از فقها و شش نفر حقوقدان مسلمان تشکیل میشود در واقع نظر و تصمیم فقها، عامل قبول کلیه مصوبات مجلس شورای ملی حتی از جنبه های غیر مذهبی میباشد. این اصل بنوبه خود ایراد حاکمیت ملت را منتفی میسازد.

وقتی قدرت حکومت از یکطرف و قدرت قانونگذاری از طرف دیگر بصورت رسمی و قانونی در اختیار روحانیون به صفت مقام روحانیت نه به صفت نمایندگان مردم قرار میگیرد چگونه میتوان از اعمال حق حاکمیت ملی و حکومت مردم بر مردم و استقرار اراده ملت سخن به میان آورد. این تصمیمات بهر وجهی که تسلسل قشر ممتاز مذهبی و در نتیجه استبداد دینی منجر خواهد شد، امری که هیچگاه مورد نظر و خواست رهبر انقلاب و مراجع عالیقدر دینی و مردم آگاه ایران نبوده است.

انتقادات و ایرادات نسبت به اصول مصوبه مجلس خبرگان بسیار است. چه از نظر فن قانون گذاری و تنظیم متون و چه از نظر سازمان حکومتی و روابط بین مقامات و ترتیبات دیگر ملاحظات و اشکالات متعددی وجود دارد که خارج از بحث این نشریه میباشد. ما در اینجا به برخی نکات مهمی که به سرنوشت کشور بستگی دارد میپردازیم و سایر مسائل را بوقت دیگری موقوف میکنیم.

یکی دیگر از اصولی که در نارضائی بعضی قشرها و نابسامانی وضع کنونی کشور تاثیر گذاشته است موضوع دین و مذهب رسمی کشور است. جبهه ملی با توجه به اظهار نظر مراجع عالیقدر که تصریح به مذهب تشیع را بهترین مذهب اکثریت مردم کشور لازم میدانستند و با توجه به خواست گروه های بسیاری از هم میهنان که بمنظور ایجاد وحدت و یکپارچگی کشور اصرار داشتند فقط به ذکر اسلام بعنوان دین رسمی کشور اکتفا شود بموجب اصل ۱۳ اصلاحی پیشنهاد کرد که اصل مزبور

ترتیب زیر تدوین شود:

- " اصل ۱۳ - دین رسمی ایران اسلام است . علاوه بر مذهب شیعه جعفری اثنی
عشری که مذهب اکثریت مسلمانان ایران است ، مذاهب دیگر اسلامی
نیز معتبر و محترم است . در احوال شخصی و در تعلیم و تربیت دینی
هر مسلمان در هر نقطه از ایران بر طبق مذهب اسلامی خود عمل
میکند ."

ما معتقد هستیم در صورتیکه اصل مربوط به دین و مذهب به ترتیب فوق تصویب شود هم نظر مراجع عالیقدر رعایت و عمل شده است و هم موجبات رضایت پیروان سایر مذاهب اسلامی فراهم میگردد و بدین ترتیب یک عامل مهم برخورد ها و اعتراضات بعضی از هموطنان از میان میرود.

پاس از مجلس خبرگان

ولی با کمال تأسف باید اعلام کنیم که از مجلس خبرگان برای توجه به چنین پیشنهاداتی مایوس هستیم . روشن مجلس خبرگان تاکنون باین نحو بوده است که دنیای خارج از خود و خارج از افکار خود را به چیزی نمی‌شمرد . اکثریت نمایندگان این مجلس که بطور رسمی خود را منتخب مردم میدانند و بعلت سمت انتخابی از طرف مردم به کار قانونگذاری پرداخته‌اند عملاً "وظیفه خود خود را تدوین مقررات مذهبی در قوانین عرفی قرار داده اند . آنان اصل اراده مردم - اصل حاکمیت ملی و اصل حکومت مردم بر مردم و اصل حقوق و آزادیهای مردم را بعنوان اصول حاکمه مورد نظر قرار نمیدهند .

مابدون اینکه مقام شامخ و موقعیت علمی مذهبی و ارزشهای معنوی بیشتر اعضای مجلس خبرگان را مورد بحث قرار دهیم اعلام میداریم که تصمیمات مجلس خبرگان به استقرار حاکمیت ملی منجر نخواهد شد و اجرای قانون اساسی مصوب چنین مجلسی دموکراسی و حکومت مردم را منتفی خواهد ساخت و نه تنها موجبات وحدت ملی را فراهم نخواهد کرد بلکه بر جدائی ها و تفرق خواهد افزود و چنین امری کشور را بورطه نامعلومی سوق خواهد داد که چه بسا مبتکران و مشوقان چنین روشی نیز از آن سود نبرند .

پیشنهاد تجدیدنظر در تصمیمات مجلس خبرگان

ما می‌خواهیم که مجلس خبرگان در تصمیمات خود تجدید نظر کند و با توجه به اوضاع و احوال خاص کشور و لزوم اتخاذ تدابیر فوری بلافاصله برای عادی کردن وضع کشور اقدام کرد . ما پیشنهادات مشخصی برای اعاده روحیه تفاهم و ایجاد وحدت و علاقمندی در قشرها و گروههای مختلف اجتماعی ارائه دادیم که در این نشریه مجدداً " مطرح می‌سازیم .

پیشنهادهای جنبه ملی برای اعاده وحدت انقلابی

جنبه ملی ایران در بیان نامه‌ای که بمناسبت قیام تاریخی سی ام تیر انتشار داد ضمن اظهار نظر در باره شورای انقلاب - دولت - شفتگی اوضاع - قانون اساسی و مجلس موسسان اعلام داشت در برابر اوضاع نابسامان فعلی پیشنهادات مشخصی دارد که بطور صریح مطرح میکند و اجرای آنرا از مقامات حاکمه و مسئولان دولت و احزاب و اجتماعات و قشرهای مختلف طلب مینماید. ما معتقدیم هم اکنون نیز قبول و اجرای این پیشنهادات راه اصلی رفع بحران و هدایت کشور در جهت ادامه انقلاب عظیم ملت در مرحله سازندگی میباشد.

۱ - وحدت کلمه تا برقراری نظام قانونی حکومت و تصویب قانون اساسی و انجام انتخابات مجلس شورای ملی و انتخاب رئیس جمهوری و تعیین دولت باید برقرار و حفظ شود. این وحدت باید تحت زعامت و رهبری حضرت آیت الله العظمی خمینی رهبر عالیقدر انقلاب و با همکاری و همگامی مراجع تقلید تحقق یابد و کلیه احزاب و دستجات و گروههای سیاسی و اجتماعی با حفظ این وحدت و در محدوده تفاهم ملی نقطه نظرهای سیاسی و اجتماعی خود را مطرح نمایند و مبارزات فکری و سازمانی خود را گسترش دهند.

ما معتقدیم که یکی از مهمترین عوامل تفرقه و نفاق و بهم ریختگی روابط گروهها و دستجات و احزاب روش نامناسب افراد و عناصر مؤثر و مرتبط با رهبری انقلاب و شورای انقلاب میباشد. کسانی که دم از وحدت میزنند و مردم را در موعظه به اتحاد و اتفاق دعوت میکنند و در حالیکه از تمام امکانات مملکت استفاده میکنند چه در سخنرانیها و چه در عمل تمام امکانات سایر قشرها و گروههای اجتماعی را نفی میکنند. اینان از یکطرف راجع به وحدت صحبت میکنند و از طرف دیگر جز خود و افکار و نظرات خود هیچکس و هیچ نظر و عقیده‌ای را به چیزی نمی‌شمرند. در پناه عنوان اسلامی خود را مجاز به هر بیان و هر اقدامی میدانند. در حالیکه با دوستان خود بجنگ قدرت مشغولند با تسلط بر همه شئون همه امکانات را از دیگران سلب میکنند. از یکطرف نمیتوان گروهها و قشرهای دیگر مملکت را دشمن مملکت، دشمن دین و بدون فکر و اندیشه دانست و آنانرا فاقد شایستگی بشمار آورد و از طرف دیگر ندای وحدت در داد و چنین قشرها را به تفرقه و چند دستگی منتهم کرد.

۲ - رهبری انقلاب باید همه قشرها و گروههای مردم را در مسائل عمومی و حقوق اجتماعی و شرکت در امور سیاسی به یک دید بنگرند و عناصر فرصت طلب و مرتجع و کسانی که با سوء استفاده از نزدیکی به مقام رهبری با سخنانی و نطقها و با اعمال دیگر خود موجب تفرقه و نفاق میشوند از دور خود برانند. رهبری عالیقدر انقلاب باید با همه گروهها و احزاب و دستجات سیاسی تماس مستقیم داشته باشد و نظرات آنانرا شخصا " استماع نمایند و در صورت اصولی و منطقی بودن،

عمل بانها را دستور فرمایند

۳- شورای انقلاب باید منحل شود و تا تشکیل مجلس شورای ملی قدرت آن در اختیار دولت قرار گیرد. کمیته‌های سپاه پاسداران و سایر مراکز قدرت در صورتیکه وجود آنان لازم باشد جزو سازمان دولت محسوب شوند بنحوی که جز قدرت دولت منتخب رهبری انقلاب هیچ مرکز قدرت اجرایی مستقل دیگری در سطح کشور باقی نماند.

۴- دولت باید بطور اساسی ترمیم شود بنحویکه بتواند اولاً " دارای قدرت تصمیم‌گیری و اجرایی و تحرک لازم در سطح هیئت دولت و در قلمرو اجرایی کشور گردد و ثانیاً " تا آنجا که ممکن است نماینده نیروها و قشرهای مختلف جامعه باشد. بنظر جبهه ملی تصمیمات اخیر هیئت دولت برای تلفیق دولت و شورای انقلاب بنحویکه جناب آقای مهندس بازرگان در سخنرانی روز ۲۸ تیر ماه عنوان کردند کافی برای نیل به این هدف نبوده و به‌تنهایی مسائل و مشکلات فعلی جامعه را حل نخواهد کرد.

۵- دولت باید برنامه فوری و ضربتی برای ایجاد نظم و امنیت زندگی و اشتغال بیکاران به کار ارائه دهد و بلافاصله اجرا کند.

۶- حقوق و آزادیهای فردی و اجتماعی ملت که جزو اساسی ترین هدفهای انقلاب بوده است در عمل رعایت شود. امروزه تمام این آزادیها در معرض خطرات جدی است و کشور ما بطرف نوعی فاشیسم برده میشود. محل احزاب و جمعیتها و همچنین اجتماعات در معرض هجوم و تعطیل است. امنیت فعالیتهای سیاسی و اجتماعی از گروههای دیگر سلب شده است.

۷- آزادی نشر عقاید تا به‌مین شود و سانسور نشر اطلاعات و اخبار در رادیو و تلویزیون از میان برود و بیطرفی رادیو و تلویزیون در برابر احزاب و گروههای سیاسی و اجتماعی رعایت شود. فشار از مطبوعات برداشته شود و قانون مطبوعات بنحوی تنظیم گردد که به آزادیهای نشر عقاید و افکار صدمه وارد نیارد.

امروز رادیو و تلویزیون که از بودجه دولت اداره میشود و متعلق به عموم است منحصر به دستگاه حزب جمهوری اسلامی و بعضی از گروههای سیاسی همگام حزب مزبور شده است. ما در بعضی مواقع بزحمت موفق میشویم که حتی اطلاعیههای جبهه ملی را در رادیو و تلویزیون انتشار دهیم.

جبهه ملی ایران معتقد است با رعایت آزادیها و حقوق مردم و دخالت دادن همه‌قشرها در سرنوشت خویش اوضاع کشور آرامش خود را باز خواهد یافت

۱۳۵۸/۸/۱

جبهه ملی ایران